

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consilia || Salomonis, || Sive || Collecta Salomonis || Axiomata

Maxime Necessaria Homini, ut se ipsum sapienter dirigat ; E Gallico In
Latinum versa, revisa & amplicata per Auctorem, cum Indicibus
necessariis

Cureau De Lachambre, Pierre

Coloniæ Agrippinæ, 1694

Articulus III De Regimine sui erga proprium Famulitium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37935

Ex quo cuncta filiis aut filiabus de-
disti, credent, quod nihil tibi amplius
debeant, & quando tuæ manus erunt
vacuæ, tua facies ipsis erit insupporta-
bilis & odiosa. Per nullas preces & nul-
lam remonstrationem muta hanc tuam
resolutionem, quia melius est, ut tuæ
proles dependeant à tua munificen-
tiâ, quàm tu dependeas ab eorum grati-
tudinè, aut ab illorum justitia. Fac ut ser-
vi per tuâ operâ indigeant, & exinde
quid sperent, sed nunquam illis in-
degeas, si vis ut te ament: Monstra illis
vita manus tuas, sed eas firmas retine
& nihil nisi per mortem illis relinque.

ARTICVLVS TERTIVS

*De Regimine sui erga proprium
famulitium.*

REGULA PRIMA.

*Iugum & lorum curvant collum
seruorum, & seruum inclinant
rationes assidua. Eccl. 33.*

PARA

PARAPHRASIS.

Iugum grave deprimit collum durum & erectum, & labor assiduus reddit servum humilem, & ipsi dat inclinationem ad illud ad quod obligatur.

Non relinque servum tuum sine operatione, quia otium est magister malitia. Illud hanc docet in domibus, & omnes in malitia doctos reddit, qui tempus in hac studendi sibi sumunt, & qui occupationibus vacant.

Si seruo laborem imponis, habebis requiem, si relaxas, erit tibi oneri: Si nihil operatur, cogitat malum; & quo magis est liber, eo plus ad libertatem & insolentiam inclinatum habebis animum.

REFLEXIO.

Nullum servum pro tuo servitio accipias, si non tota die ei occupationem dare potes. Unus horæ quadrans otiosus junctus alteri quadranti, brevi seruo, qui sic nihil laborat, dabit integram voluntatem nihil operandi, & tibi demonstrandi, quod Dominus qui pigrum nutrit famulum, parum absit à nutri-

nutriendo suum proditorem & inimicum.

REGULA SECUNDA

Panis & disciplina & opus serui

Eccl. 33.

PARAPHRASIS.

Tribus rebus seruus tuus carere non debet, nempe pane, labore, & correctione aut disciplina.

REFLEXIO.

Indiget seruus pane, quia ipsi de pane competit; labore, quia est ipsius conditio; correctione aut disciplina, quia tua interest ut corrigatur, aut reprehendatur.

Sine reprehensione non corrigentur errores: sine labore committet & adhuc maiores; sine pane verborum tabit se posse errores committere, quod omnia furta & latrocinia ipsi permittit.

Unico verbo, dum per tuam inattentionem domi tuæ desunt seriæ correctiones; Dum per tuam negligentiam absunt occupationes, & dum propter

tuam avaritiam non bene solvitur nec nutrimenta dantur; Accipe pro impiis, pro impudicibus, & pro furibus & latronibus eos, qui ibidem permanere contenti sunt.

REGULA TERTIA.

Si non obaudierit, curva illum compedibus, verum sine iudicio facias nihil. Eccl. 33.

PARAPHRASIS.

Si non vult obedire, punias eum, sed nihil age ex passione & sine iudicio. Tuas exasperationes & clamores cholericis illum non corrigunt, sed te ipsum pervertunt, & te magis quam eum constituunt culpabilem.

REFLEXIO.

A Tempore quo eum cognoscis incorrigibilem, dimitte illum, & crede, quod è re tua magis fit, uno mense citius illo carere, quam totum mensem impendere in cholera, & continuo errores impatientiæ & iræ committere; sed si iudicas quod possit corrigi, & sufficientes rationes habes, ex quibus sperare

rare possis emendationem pro tuo ser-
vicio, distingue errores pigritiæ & mali-
voluntatis aut malitiæ ab erroribus
ignorantiæ, & in his quoad potes, cum
iudicio & iustitia procede.

Excellentissimum remedium domi tuæ re-
spectum & timorem conservandi pro
tuo famulatio, est ut seriò rem agas cum
domesticis, & cum iis pauca verba con-
feras. Scias omnia quæ faciunt, sed cetera
illis quid tu cogites, & quid sis facturus.
Tantum respectus erga te habeant
quantum moderationis tu erga eos ha-
bebis. Adorabantur olim Idola, quæ
erant statuæ hominum, quæ oculos ha-
bebant apertos, nihil tamen loqueban-
tur.

Dominus qui videt omnia quæ de
mi suæ fiunt, & nihil loquitur, conser-
vat ibidem respectum sui; quasi figu-
ram Dei timent eum, quamvis nemi-
minetur, & solus timor, ne loquatur
continet unumquemque in ordine
obligatione.

REGULA QUARTA.

Si est tibi servus fidelis, sit tibi quasi anima tua, quasi fratrem sic eum tracta. Eccl. 33.

PARAPHRASIS.

Si habes servum fidelem, accuratum & humilem, sit tibi tam charus quam tua propria vita; Tracta eum ut fratrem, aut tuum amicum. Recordare quod non solummodo nihil rarius sit in orbe, & quod omni pretio dignus sit, sed quod etiam Sapientia aeterna, qua de servitute & libertate hominum disponit ipsum tuis manibus consignaverit tanquam donum sua providentia & amoris.

REFLEXIO.

Non time familiaritatem servi prudentis, qui cum affectu servit, invigila solummodo, ne assuescat divinare sed interrogare, quæ tuæ sint, intentiones & voluntates in qualibet occasione.

Impone ipsi omne pondus tuarum inquietudinum, & œconomix. Quod si tamen hoc feliciter peragere voles,

oportet, ut ipsemet laborem sumas per
scrutandi & dignoscendi quæ domi tuæ
peraguntur.

Considera id quod facit, non ut do-
riorem reddas ejus fidelitatem, sed
impedias, ne obliviscatur suæ condi-
tionis, si ipsum hujus suæ conditionis
commonefacis, absque omni dubio
ejus obliviscetur, & res eò perveniet
& in talem statum, ut necesse sit ab illo
dependere. Facillimè ex bono ser-
vator malus efficitur Dominus.

Et quamvis deberet prudenter in
domo mandata tua exequi, & tuam regu-
larem œconomiam cum bono successu, effi-
ci tamen dedecus domi tuæ obedire.
Amplius non perdes quam tuam auto-
ritatem. Certè leges & politicam
intelligis, si vis recompensare longa
vitia tui Camerarii ipsimet servient
& vicissim eum timendo.

Consigna ipsius manibus tua bona
negotia cum sit prudens, sed scias, quod
non oporteat communicare talem
sententiam, sicut pater filio vitam largitur
sed sicut sol communicat lumen, quod

universo largitur orbi, sic retine personam tibi obligatam in una perpetua dependentia.

Servus cui omnia confiduntur, nulla tamen sumitur notitia eorum quæ agit, erit brevi latro, fur, aut Dominus ipsius domus.

REGULA QUINTA.

Ne ledas servum in veritate operantem, & dantem animam suam.

Ecccl. 7.

PARAPHRASIS.

Non contrista servum qui ea facit quæ potest, & qui omnes vires & sanitatem impendit, ut tibi serviat.

Indignus es vita, si perversa tua phantasia sinunt pati eos qui te amant, & qui pro te solo vivunt.

REFLEXIO.

TAm benè operare, ut sit contentus, qui ingreditur domum tuam ad tibi serviendum, ut sit fidelis & felix, qui ibi moratur, & ut sit dives, si est possibile, dum domo tua egreditur.

Inde

Inde concipies honorem ; quia quilitas magnorum hominum est, eos magis efficere, qui fideliter & cum amore inserviunt. Non fac sicut quidam faciunt, qui sunt faciles & boni erga te, vos, dummodo paupertate & miseria contenti vivant.

Aliunde non negliges quod tua iustitia est & ita dispone, ut lucrum quod appetite faciunt, non ex alia parte, quam ex tua liberalitate aut tua prudentia proveniat, & ut eorum thesaurus non crescat per tuam ruinam. Quia dedecus est videre quod quotidie videmus, divites famulantes & pauperes Dominos.

REGULA SEXTA.

Noli laborare, ut dixeris ; sed prudentia tua pone modum. Prov. 10.

PARAPHRASIS.

Non obruas te laboribus, nec perdamus tuam sanitatem, ut tibi divitias accipias in mules.

Timor & prudentia, qua tibi dant modum, sunt providendi futura necessaria.

vera stultitia consistunt, nisi moderentur in tantum pro conservatione innocentia & tranquillitate tua anima, quantum operantur pro augmento tuorum reddituum.

REFLEXIO.

Hodie plenus es inquietudinum, & multum laboras, quomodo divitias acquirere, & aliquot annis requiescere valeas; Operare consultius, quiescere modo, & differ nunc inquietudines, & quas tibi ipsi imponis molestias.

Unaquaque die tantum occuperis, & sollicitus sis, quantum oportet, ut eadem die feliciter & tranquillè vivere possis.

Relinque ambitionem multas conquirendi divitias, & experientiã aliorum disce, quod hoc ipsum sit, multas sibi congregare molestias. Nimis multum pecuniæ in cistis, & nimis multum alimenti in stomacho, sunt æqualiter duæ periculosa incommoditates.

Quies & delectatio non crescunt nec cumulantur sicut divitiæ; Si sufficientes aut saltem sat commodas possides divitias, & delectatio usque ad extremum per-

pervenit terminum ; Potes quidem
 ri ditior, sed non magis contentus &
 potens.

Quando eris magnus Dominus,
 circumdatus multitudine servientium
 erit præeminentia tua ante alios me
 eris fortunæ homines, in hoc quod
 ribus impedimentis & importunitatibus
 circumdatus sis, quod plura inutilia
 bilia habeas, plus vanitatum & stultiti
 rum in vestibulis, plures homines ad me
 fam, plures rumores in domo, & plu
 turbationes in capite.

Cum omnibus cumulis & millio
 bus divitiarum non vales emergere
 corpus, & quam diu tantum unum
 bes corpus, non indiges duabus domo
 bus, aut tribus mensis, & adhuc
 quadraginta manibus pro tuo servitio.

Hæc multitudo laborum & inquietu
 dinum est pro aliis, quos domi tuæ
 tris ; & in veritate dicere possumus
 quod hi qui maximè laborant esse di
 tes minimè pro se ipsis laborent.